

ÎNVĂȚAREA AXATĂ PE STILURILE PREFERENȚIALE DE ÎNVĂȚARE LA ELEVII DIN TREAPTA PRIMARĂ

Tatiana LOPATIUC

Este recunoscut faptul că oamenii învață și procesează informația în diferite moduri. Unii preferă să învețe prin a asculta, alții prin a citi, unii preferă să lucreze în grup, alții preferă să o facă individual. Acestea sunt preferințele și strategiile specifice diferitelor stiluri de învățare [5]. Vom examina mai multe definiții pentru desemnarea conceptului de *stil de învățare*.

În accepțiunea Valeriei Negovan, stilul de învățare desemnează organizarea și controlul strategiilor de învățare și achiziție de cunoștințe și este configurat de particularitățile cognitive, afective și de personalitate ale celui care învață. Cercetătorul Glenn-Cowan consideră că stilul de învățare e una din cele mai importante resurse pentru a face față în mediul academic și reprezintă: modul în care este abordată sarcina

de învățare; strategiile activate pentru îndeplinirea sarcinii de învățare; ceea ce este stabil în modul de abordare a sarcinilor de învățare; ceea ce este caracteristic individului atunci când învață.” [Apud: 2, p. 95].

M. Stănescu [2002] abordează stilurile de învățare ca și modalitățile preferate de receptare, producere, stocare și reactualizare a informației, care se formează prin educație [6, p. 78].

Toate aceste definiții reliefează faptul că cel ce învață are anumite preferințe pentru modul în care o face, și are anume predispoziții genetice care generează unele preferințe.

Vom analiza doar un singur model, cel al encodajului sensorial, deoarece ne-a interesat care sunt posibilitățile de lucru cu elevii ce învață diferit în raport cu organele senzoriale puse în acțiune, cel mai frecvent.

Modelul senzorial este cel mai vehiculat în practica educațională. Acest model susține diferențierea stilului de învățare în funcție de organul senzorial implicat în perceperea informației. Astfel că vom diferenția trei stiluri prioritare: **stilul vizual, stilul auditiv și stilul tactil-kinestezic**. Acest model se mai numește modelul **VAK**, acronim de la – *Vizual, Aural, and Kinesthetic* (din limba engleză) și care a fost definit de Fleming și Mills (1992) [7]. Fiecare din aceste stiluri au caracteristici distincte:

Stilul vizual

Preferă textul scris, învață vizualizând rândurile scrise, pe care le rețin ca atare, sunt ajutați de prezența hărților, a imaginilor, a diagramelor, atunci când repetă rescriu informația, o sintetizează pe caiet sub formă de grafice, hărți conceptuale, desene pentru eficiența înțelegerii și stocării informației noi. Pentru eficiența înțelegerii și stocării informației noi este important să vadă textul scris, deoarece prevalează memoria vizuală; pentru sarcinile de învățare preferă instrucțiunile scrise; studiază mai bine pe baza notițelor și a organizării conținuturilor în manieră personală; învață mai bine în solitudine. Au necesitatea să vadă limbajul corpului profesorului și expresia feței; preferă să stea în primele bănci; gândesc în imagini.

Stilul auditiv

Procesează preferențial informația auzită și vorbită; învață mai bine predominant ascultând explicațiile profesorului; verbalizează atunci când învață; dovedesc o bună capacitate de comunicare în grup;

explică ușor conținuturile altor elevi. „...asociază conceptele cu diverse sunete și preferă să învețe pe un fundal muzical; are o mai bună memorie auditivă; ...memorează foarte bine prin repetiții în voce tare.

Stilul tactil-kinestezic

Învăță mișcând mâinile, picioarele; sunt implicați fizic în învățare; comunică mult nonverbal; atingerea obiectelor și propriile mișcări conduc la reținerea cu ușurință a informațiilor învățate; experimentează, acționează pentru a învăța; simpla observare sau ascultare este ineficientă pentru acești elevi care trebuie să fie mereu antrenați în activități concrete, care să le consume energia, să le solicite dinamică, efort, implicare; sunt conectați la realitate, fie prin experiența, exemplele, activitatea practică concretă personală, fie prin simulare [1].

Tipologiile bazate pe modalitățile de encodaj sensorial sunt focusate pe componenta genetică individuală a celui ce învață și permit a diferenția procesul educațional în corespundere cu preferințele/caracteristicile enunțate pentru fiecare stil.

Prin intermediul **Chestionarului VAK**, am identificat stilul preferențial de învățare a elevilor. Chestionarul a fost aplicat în perioada începutului semestrului I, a anului școlar 2018-2019.

Toți elevii lotului experimental au completat instrumentul. Aplicarea s-a făcut colectiv, fără limită de timp, cu acordul participanților, în sala de clasă.

În urma prelucrării datelor obținute prin chestionare, am obținut rezultatele cu referire la stilurile de învățare ale elevilor clasei a IV-a reflectate în următorul tabel:

Tabel

Stiluri preferențiale de învățare,
grupa de bază clasa a IV-a

		
stil auditiv	stil vizual	stil tactil-kinestezic
23% (7 elevi)	45% (14 elevi)	32% (10 elevi)

Din tabelul precedent observăm că cei mai mulți elevi practică stilul vizual, fiind urmași de cei care preferă stilul auditiv și cei din urmă practică stilul tactil-kinestezic de învățare. După anunțarea rezultatelor cantitative elevilor, am realizat discuții în urma cărora am formulat sugestii cu scopul de a stimula interesul cognitiv și pentru a eficientiza învățarea. Am realizat acest lucru împreună cu elevii, ținând cont de specificul fiecărui stil de învățare.

Abordarea în cadrul orelor urmează să fie una diferențiată și individualizată. Aplicarea strategiilor didactice bazate pe comunicare și interînvățare îl fac pe copil să se autodefinească. În cadrul activității încurajăm participarea tuturor elevilor, indiferent de ritmul și stilul de învățare, astfel că fiecare elev să se simtă valoros și apreciat, or, tocmai asta este misiunea unei școli prietenoase copilului.

Strategiile și modalitățile de lucru diferențiate vin în suportul accepțiunii encodajului senzorial, ca criteriu al abordării individualizate, conform căruia elevii sunt repartizați în grupuri de nivel relativ omogen al căror stil preferențial de învățare este unul asemănător. Respectiv, sarcinile de lucru trebuie să fie structurate în modul în care iau în calcul anume caracteristici specifice fiecărui stil.

Referințe:

1. CĂPIȚĂ, C. *Stiluri de predare – stiluri de învățare*. Modul pentru dezvoltarea profesională a cadrelor didactice elaborată în cadrul proiectului „Inovație și performanță în dezvoltarea profesională a cadrelor didactice din mediul urban”. București: Millenium Design Group, 2011.
2. FOCȘA-SEMIONOV, S. *Învățarea autoreglată: teorie și aplicații educaționale*. Chișinău: Epigraf SRL, 2010. 360 p.
3. GOLU, P. *Învățare și dezvoltare*. București: Ed. Științifică, 1989. 218 p.
4. OSTERRIECH, P. *Introducere în psihologia copilului*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1980.
5. PĂUNAȘ, A. *Stiluri de învățare*. Disponibil: <http://www.didactic.ro/material-didactice/22785-despre-stilurile-de-invatare>
6. STĂNESCU, M. *Instruirea diferențiată a elevilor supradotați*. Iași: Polirom, 2002. 212 p.
7. *Stiluri de învățare*. Disponibil: <http://www.gsit.ro/imagini%20psiholog/-stiluri%20de%20invatare-teorie.pdf>
8. ȘOITU, L. *Pedagogia comunicării*. București: EDP, 2001. 224 p.
9. VERZA, E., ZLATE, M., GOLU, P. *Psihologia copilului*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1998.